

1880, wykazuje już w r. 1905 dochodów 1,415.000 k., w latach zaś od 1880 do 1912 r. wydał na swoje cele 16 milionów koron. Akcyę germanizatorską rozwija przy pomocy 2260 grup miejscowych po wszystkich stronach Śląska. Znamienny przykład rozwoju germanizacji stanowi m. i. miasto Frydek, gdzie Niemcy jeszcze przed 30 laty mieli zaledwie 17%, dziś zaś stanowią przeszło połowę ludności. Analogiczny prawie stosunek wykazują: Gruszów, Wierzbica, Pietwałd, Bogumin i wiele innych miejscowości, w których germanizacja czyni zastraszające postępy.

Dalszem źródłem germanizacji jest głośny »fundusz Roseggera«, stworzony rzekomo dla ochrony »zagrożonych i uciśnionych« przez Słowian mniejszości niemieckich.

Najsłabszą kartę współczesnej historii Śląska stanowi, według wywodów prelegenta, działalność t. zw. »Śląskiej partii ludowej«, popieranej przez rząd i władze krajowe, a wysługującej się wrogom dla zysku.

Nad reteratem wywiązała się obszerna dyskusya, w której omawiano środki skutecznego przeciwdziałania hakatystycznej robocie na Śląsku. Ogół polski, szczególnie w Cieszyńskim, wykazuje wielę odwrotności w walce z niemieckim załamem, a w akcyi swej, zwłaszcza na polu oświaty, znajduje pomoc i poparcie w Galicyi.

KRONIKA.

Kraków 3 stycznia.

Nabożeństwo żałobne za duszę śp. W. Zaleskiego. W poniedziałek dnia 6 b. m. o godz. 10 rano w kościele OO. Zmartwychwstańców odbędzie się nabożeństwo żałobne za spokój duszy śp. Wacława hr. Zaleskiego.

Na pogrzeb ś. p. ministra Zaleskiego wyjechałi wczoraj o godz. 2:50 popołudniu pociągiem pociąg specjalny nr. 7b z Wiednia do Lwowa z dygnitarzami i posłami, udającymi się na pogrzeb ministra Zaleskiego, który odbędzie się dziś w południe we Lwowie.

Przewrót w pogodzie. Po mrozie, który wczoraj wczesnym rankiem doszedł do 10 stopni, dzisiaj w nocy temperatura bardzo silnie podniosła się, a równocześnie zerwała się zadymka śnieżna. Rano wiatr uciszył się znacznie, a temperatura wyniosła 1° C poniżej zera. W ciągu 24 godzin różnica w temperaturze wynosiła tedy około 9 stopni C. Czy nastąpi odwilż, czy też powróci mróz, niepodobna przewidzieć, gdyż pogoda jest tak kapryśna, że nawet barometr zawodzi. Centralny zakład meteorologiczny w Wiedniu stwierdza, że z powodu posuwania się zachodniego antycyklonu ku Europie wschodniej należy spodziewać się dalszego powiększenia mrozu i opadów śnieżnych.

„Czarna kawa“ u dziennikarzy w wielkiej sali hotelu Polera zapowiada na jutro program wysoce interesujący. Rozpocznie go »Przegląd tygodniowy«, poczem wypowie deklamacyę artystka naszej sceny p. Leokadya Panciewiczowa, tak sympatycznie zawsze widziana przez publiczność krakowską. W drugiej części wystąpią »dwaj Zygmuntowie«, których pojawieniu się na estradzie na wieczorze Sylwestrowym w Starym Teatrze towarzyszyły burze oklasków. Pp. Noskowski i Nowakowski przedstawiają się w pysznych produkcjach kabaretowych. Popołudnie urozmaici również ansemlę orkiestry salonowej. Wstęp zwykły; dla zapewnienia sobie miejsca przy stolikach, wskazane wczesne przybycie. Początek około godz. 4 popołudniu.

Radzieckie Koło urzędnicze odbyło wczoraj posiedzenie pod przewodnictwem radcy miejskiego Halkiewicza. Przez aklamacyę wybrano zastępcą przewodniczącego radcę miejsk. prof. Fierich. Na podstawie przedłożonych Kołu referatów, między innymi przewodniczącego, który przedstawił sprawę odstąpienia gruntu pod budynek dla Związku ekonomicznego, radcy miejskiego Wielgusa w sprawie zmiany przepisów pensyjnych urzędników i sług miejskich, przeprowadzono szczegółową dyskusyę, w której zabierali głos: wiceprez. Sare, radcy: prof. Fierich, ks. Caputa, prof. dr. Nowak, Meywaldt, Szymon Dąbrowski, przy czem objawiła się jednogłośnieść co do popierania obu omówionych spraw.

Wieczór wełniany, urządzany staraniem IX Koła T. S. L. im. »Królowej Jadwigi« odbędzie się 5 stycznia w Klubie pocztowym. Początek o godzinie 8-mej, muzyka wojskowa. Wstęp za zaproszeniami. Po zaproszenia zgłaszać się należy u p. Łodzińskiej (Szewska), p. Kozikowej (sklep Lenerta), do pani Grudzińskiej (ul. Lubicz).

Bezrobocie drukarskie. Zasadnicze orzeczenie wydał temi dniami Sąd Przemysł. w Linzu. W dru-

karni Wimmera w Linzu wydano z miejsca sześciu zecerów za »bierny opór«. Wydaleni wnieśli skargę do sądu, żądając zapłaty za 14 dni pracy. Sąd oddalił skargę, uznając tem samem »bierny opór« za złamanie umowy o pracę, upoważniając pracodawcę do natychmiastowego wydalenia robotników.

O bezpieczeństwo robotników przy budowach. Wobec coraz częściej powtarzających się nieszczęśliwych wypadków przy budowach, magistrat m. Krakowa przypomina rozporządzenie namiestnictwa, według którego robotnicy, pracujący przy naprawie dachów, dekoracyi domów i t. d. winni być zabezpieczeni od wypadku zapomocą liny, przymocowanej w odpowiednim miejscu na budynku lub trzymanej przez robotników, ustawionych na miejscu bezpiecznym.

Przytrzymanie popisowych. Na dworcu kolejowym w Krakowie przytrzymały wczoraj popołudniu władze czterech emigrantów popisowych, którzy usiłowali przejechać za fałszywymi papierami przez Kraków do Ameryki. Po stwierdzeniu tożsamości odesłano ich z powrotem do miejsca przynależności.

Nożownictwo. Na Maryana Waśniewskiego, wczoraj popołudniu wracającego do domu w Dębikach, u wylotu ul. Różanej napadło pięciu mężczyzn, którzy grożąc nożami zażądali pieniędzy. Na krzyk napadniętego zbiegli się przechodnie i obronili Waśniewskiego. Jeden z uciekających napastników zranił nożem Waśniewskiego. Pogotowie opatrzyło rannego.

W dniu Nowego Roku napadli niewyśledzeni dotąd sprawcy na 19-letniego Marcina Kulkę przy ul. Sebastjana. Jeden z napastników zadał Kulce głęboką ranę w pierś. Zawezwane pogotowie ratunkowe opatrzyło rannego i poleciło go opiece domowej.

Włamanie w Dębikach. Onegdaj do mieszkania Kleimanna przy ulicy Różanej popołudniu włamali się dotąd niewyśledzeni złodzieje i splądrowawszy wszystkie pokoje skradli biżuterję wartości 1500 k.

Z kroniki podgórskiej. (Sensacyjne włamanie. Wisielec. Policyjne). W Nowy Rok między godziną 5—6 wieczorem, do mieszkania Weisenhofa, kupca zamieszkałego przy ulicy Wiśnej l. 5, włamali się niewyśledzeni dotąd sprawcy i splądrowawszy całe mieszkanie, zabrali 600 kor. gotówki, dwa zegarki złote wartości 800 kor. 14 kleichów srebrnych i biżuterję. Ogólna szkoda, jaką poniósł p. Weisenhof, wynosi przeszło 2.500 kor. Wczoraj sprowadzono psa policyjnego, który podczas poszukiwań za sprawcami włamania dwa razy wszedł do sąsiedniego szynku.

Przy ul. Kalwaryjskiej po sprzeczce z domownikami, robotnik Wojciech M. udał się do ustępu i tam się powiesił. Domownicy jednak odcięli go i przywrócili go do przytomności.

Podczas wczorajszego targu złodzieje kradli co im pod rękę wpadło. Kilku z nich aresztowano, a między nimi Annę Kurowską, która na łowy do Podgórza wybrała się z Krakowa.

INFORMACYE.

Wiadomości kościelne z diecezji krakowskiej:

Instytucyę kanoniczną otrzymali: ks. Józef Gros, proboszcz w Budzowie, na probostwo w Sulkowicach, ks. Jan Schneider, katecheta w Białej, na probostwo w Komorowicach, ks. Ludwik Płonka, wikaryusz katedralny, na probostwo w Raciborowicach.

Przeniesieni: ks. Stefan Zieliński z Komorowic do Budzowa na administratora, ks. Teodor Czaputa, wikaryusz w Białej na katechetę w Białej, ks. M. G. Kłodnicki z Kęt do Białej, ks. Franciszek Jeż z Raciborowic do Kęt, ks. Wincenty Kudzia z Dobczyc do Jaworzna, ks. Stanisław Miernik z Myślenic do Dobczyc, ks. Jan Wojewodzie przeznaczony na zastępcę katechety w I. szkole realnej w Krakowie. Konkurs na probostwo w Budzowie ogłoszony z terminem trwania do 30 stycznia b. r.

Wybory asesorów do Sądu przemysłowego w Krakowie. Wobec zbliżającego się terminu wyborów asesorów i ich zastępców do Sądu przemysłowego w Krakowie, oraz Sądu apelacyjnego dla przedsiębiorstw przemysłowych w obrębie miasta Krakowa, objętych grupą I do VII, obwieszcza magistrat m. Krakowa, że listy wyborcze będą przez dni 14, począwszy od 5 do 18 b. m. wystawione do przejrzania w wydziale IIIa (przemysłowym) magistratu (II piętro drzwi nr. 5, wejście od ulicy Poselskiej). Reklamacye należy wnieść do dnia 18 b. m.

Teatr miejski w Krakowie.

Sobota: »Oj młody, młody!«
Niedziela popołudniu: »Pierwsza sztuka Fanny«.
»wieczór: »Oj młody, młody!«
Poniedziałek: »Pani prezesowa«.
Wtorek popołudniu: »Beticem polskie«.
»wieczór: »Oj młody, młody!«

Z KRAJU.

Sensacyjna kradzież płaskorzeźb. Piszą nam z Przemysła: W palacu ks. Wład. Sapiehy w Krasieczynie spostrzeżono onegdaj kradzież trzech starożytnych, drogocennych srebrnych płaskorzeźb, przedstawiających: Matkę Boską, Pana Jezusa i Mękę Pańską. Płaskorzeźby te, będące pamiątką rodzinną, posilałają podobno zarazem wielką wartość artystyczną.

Włamanie do kasy podatkowej w Chrzanowie. Jak już donosiliśmy, w noc Sylwestrową dokonano w Chrzanowie śmiałego włamania do kasy podatkowej. Kasa żelazna, w której znajdowało się 150.000 koron, została częściowo rozbita. Na życzenie sędziego śledczego dr. Holendra, policya krakowska wysłała wczoraj wieczór urzędnika policyjnego Mayera, z psem policyjnym »Aida«, celem wysledzenia sprawców włamania.

Kronika lwowska.

Noworoczne życzenia we Lwowie. W dzień nowego roku zwykły prezydent miasta Lwowa przyjmować gratulacyę od Rady miejskiej, przedstawicieli władz rządowych, duchowieństwa, instytucyj, urzędników i t. p. W tym roku przybyli do prezydenta między innymi:

Namiesnik dr. Korytowski, arcybiskup ks. Bilczewski, prezydum miasta z radą miejską, naczelnicy władz i urzędów państwowych i autonomicznych, gremium magistratu i t. d. Imieniem Rady przemówił wiceprez. dr. Rutowski, kreśląc ogólny niestety, smutny bilans minionego roku pod względem stosunków w kraju i w mieście, podnosząc dalej zasługi prezydenta miasta około rozwoju i podniesienia stolicy kraju. W odpowiedzi przedstawił prez. Neumann działalność zarządu miasta w ubiegłym roku, omawiając szczegółowo wszystkie gałęzie gospodarki miejskiej i zaznaczając, że mimo ciężkich stosunków, mimo klęsk i niepowodzeń, a braku dostatecznej pomocy skądokąd, miasto jednak postąpiło znacznie w swoim rozwoju. Wspomniał też prezydent o tem, że w roku ubiegłym obrócono około 3 milionów koron na budowę ulic i naprawę ulic. Na koniec podziękował prezydent wiceprezydentom oraz radzie za współdziałanie w pracy i prosił o dalsze poparcie. Następnie składali prezydentowi życzenia delegaci stowarzyszeń. Po tej uroczystości odbyło się przyjęcie w sali ratuszowej.

Zamachu morderczego dokonał w dzień nowego roku, w kawiarni ruskiej we Lwowie o godzinie 6 rano praktykant sądowy, Jerzy Zmar, na towarzysza nocnej zabawy, Stefana Kaliniewicza, do którego strzelił dwukrotnie z rewolweru. Kaliniewicz odniósł śmiertelne rany, mordercę odstawiła policya do sądu karnego.

Z Królestwa i Warszawy.

Kara za podpis polski. Z Lublina donoszą: Pełnomocnik Brzozówka p. Gustaw Świda za położenie polskiego podpisu w księgach gminnych, skazany został administracyjnie na miesiąc aresztu lub 300 rb. grzywny. Brutalny ten wyrok opiekunki Słowian jest echem nowego kursu w zagrabionej Chełmszczyźnie.

Katastrofa kolejowa. Z Łowicza donoszą: We środę wieczorem około godz. 8 nastąpiło na stacyi Główno kolei kaliskiej zderzenie dwóch pociągów towarowych. Maszynista Wyczalkowski i czterech oficyalistów pocztowych uległo silnym potłuczeniom. Dziesięć wagonów zdruzgotanych.

ZE ŚWIATA.

Z życia Polaków w Wiedniu. Na nadzwyczajnem walnem zgromadzeniu Stowarzyszenia robotniczego »Ojczyzna« w Wiedniu, które odbyło się 21 grudnia z. r., został wybrany prozesem, w miejsce ś. p. Jana Szczepaniaka, p. Leon Niemczycki, urzędnik ministerjalny.

Zderzenie się pociągów. Z Pilzna czeskiego donoszą: Pociąg osobowy nr. 119 tuż po wyjeździe ze stacyi zderzył się z szybującą lokomotywą i wykołcił się, przyczem 4 osoby odniosły ciężkie, a 29 lekkie rany.

W napadzie szafu, jak donoszą z Zahlmuenster, uczeń gimnazjalny, nazwiskiem Wolf, w noc Sylwestrową dał kilka strzałów do własnej rodziny i położył trupem matkę, ciotkę, brata i siostrę. **Pożar w fabryce filmów »Pathe«.** Telegram z Londynu donosi: Wielka fabryka filmów w St. James pod firmą »Pathe freres«, spłonęła. Pożar zniszczył setki tysięcy filmów. Wszystkie maszyny zostały zniszczone. Ofiar w ludziach tylko dwaj strażacy odnieśli rany.